

Jernbane-Bladet

ericom- bination

- ericombination, almindelig telefon plus ericom samtaleanlæg.
På talefod med hele verden. Fjernkontakt, nærkontakt.
På fingerspidserne. Vitale informationer ud og ind. Samtidigt om nødvendigt. På sekundet. Uundværligt.
ericomplet - ericomfortabelt.
ericom gør Deres skrivebord til centrum for hele Deres verden.
ericombination: så enkelt eller så udbygget, som Deres verden har behov for.

- ericommunikation.
Et system, der tales højlydt om.

36. ÅRGANG

6

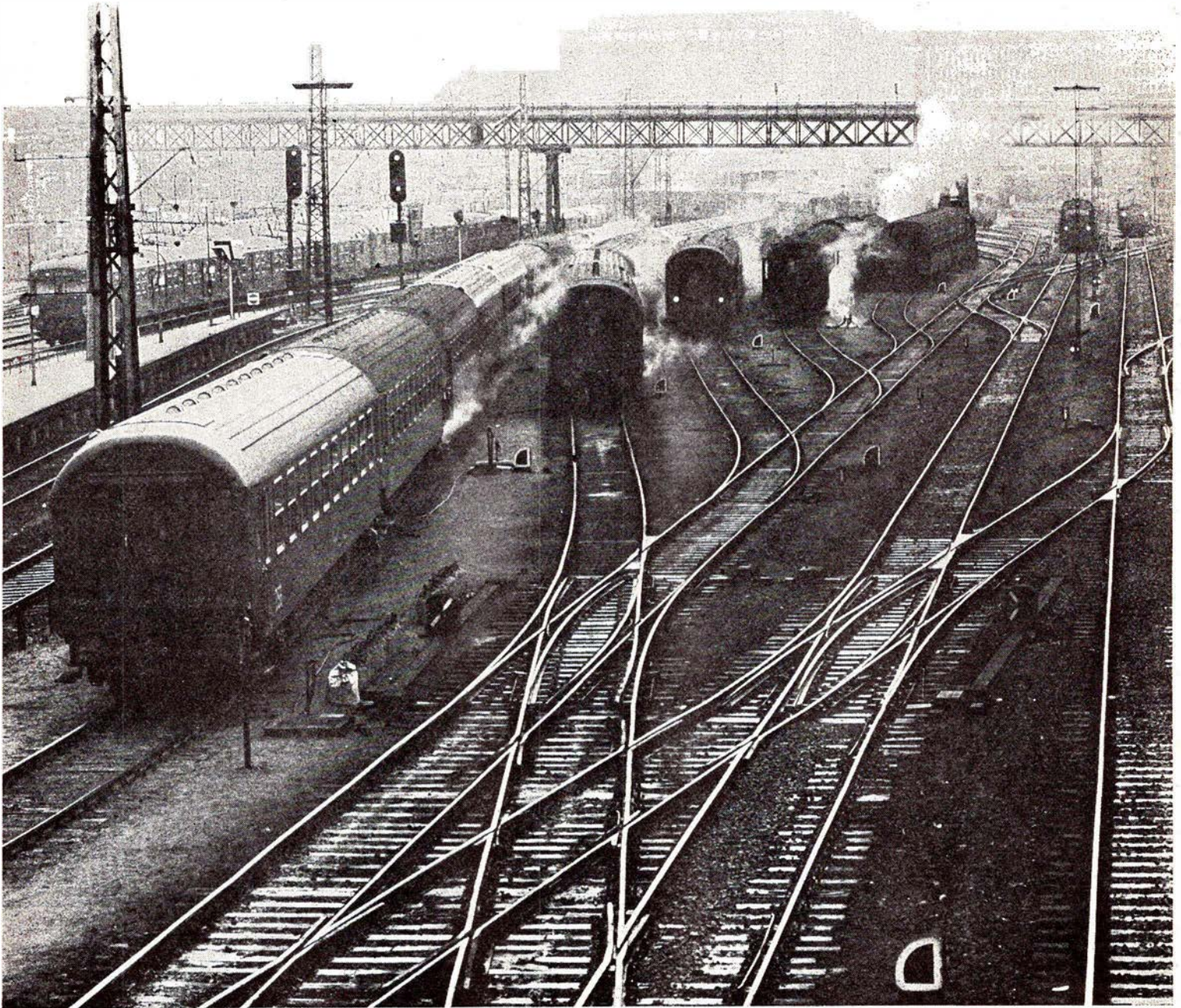
JUNI 1979

Ericsson
Ericsson
bringer
mennesker
på talefod

Glostrup, telefon (02) 96 61 33
Risskov, telefon (06) 17 45 00

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Storno Radiotelefoner er jernbaneudstyret der får alt det andet materiel til at fungere bedre

Hver 4. radiotelefon i Europa er fra Storno

Storno
RADIOTELEFONSYSTEMER

AALBORG (08) 15 88 22 . ÅRHUS (06) 28 11 22 . KØBENHAVN (01) 57 68 00 . KOLDING (05) 52 59 33 . ODENSE (09) 16 28 09

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
Overtrafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge (ansvarshavende)
Bopæl: Søvnaget 26, 4930 Maribo

Abonnement
36,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 1 06 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

JUNI 1979

Juni causeri	5
Månedens emner	6
Månedens foto	7
Tilbud til læserne	7
Ny film til DSB	7
Erindres det	8
The National Railway Museum – York .	9
Herning Banegårdscenter	10
ØJSS – Alias Østbanen – 100 år	12
Lollandsbanen ophugger sit ældste diesellokomotiv	17
Landet rundt	19
Privatbanenyt	19
Fra klubberne	21
Dødsfald	21
Boghjørnet	22
Humørspalten	22

Næste måned:
Vemb-Lemvig Jernbane – 100 år

LAVVOLT
TRANSFORMERE
til alle formål

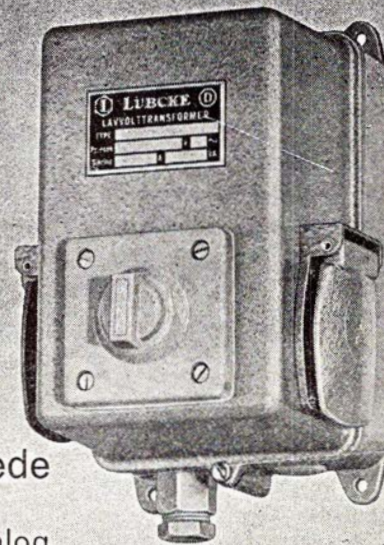
JERNBANE ALLE 43
2720 VANLØSE
TLF. (01) 743322

6
12
24
32
42
65

VOLT

Ⓧ-mærkede

forlang katalog

66

DSB kiosker

er selvfølgelig det sted,
hvor De køber:

TOBAK
CHOKOLADE
DAGBLADE
UGEBLADE
MÅNEDSBLADE
BILLIGBØGER
PAPIRVARER
TOILETARTIKLER
FILM
m. m.

En verden af energi bæres frem af NKT kabler og ledninger.

Højt til vejs, inde og ude - under vandet
og under jorden - alle steder er der
behov for effektiv el-fremføring. NKT
leverer ledninger og kabler til alle
formål.

NKT

AKTIESELSKABET
NORDISKE KABEL- og TRAADFABRIKER
LA COURSEVEJ 7
2000 KØBENHAVN F

Juni causeri

JERNBANEJUBILÆER AF USÆDVANLIG ART

Vi oplever i år det hidtil aldrig sete, at to danske privatbaner kan fejre deres 100 års jubilæer, og det tilmed indenfor samme måned.

De to jubilærer ligger i hver sin ende af landet, men om begge baner kan man sige, at der er tale om baner, der har stor betydning for deres hjemegne og de områder, de gennemløber.

Det er i den ene ende af landet Østbanen, den bane, der de senere år i stadigt stigende grad er kommet til at udgøre et integreret led i den københavnske forstadstrafik. Ganske vist er de forstæder, den betjener, lidt langt fra byens centrum, men banen får i disse år større og større betydning for den bolig-arbejdssted-trafik, som foregår, bl.a. på grund af den udflytning, der sker fra hovedstaden.

For få år siden kom Østbanen med i ordningen om organiseringen i Hovedstadsområdet Trafikselvskab, og dette har givet banen et opsving, ikke mindst på grund af de reducerede takster.

De sydlige dele af Østbanen er ikke med i HT-ordningen, men disse dele kommer inden længe ind i den ordning, der sker af den kollektive trafik i Storstrøms Amt ved dannelsen af STS

– Storstrøms Trafik Selskab. Også her vil der blive tale om lavere takster.

Sidst, men ikke mindst, har Østbanen gennem de senere år formået at hævde sig gennem en hårdt tiltrængt ansigtsløftning, hvor banen har moderniseret såvel faste anlæg som rullende materiel, og banens dynamiske unge direktør har hele tiden søgt at tilpasse banens køreplan de krav, man fra publikum stiller til et moderne trafikselvskab.

VLTJ er den anden 100-årige jubilær. Og her er der jo tale om en anden slags bane. Her har man ikke det trafikale underlag, man har i den modsatte ende af landet. Strækningen fra Vemb til Lemvig – og videre til Thyborøn – hører ikke til landets tættest befolkede dele, og de tal på transporterede passagerer, man kender andre steder fra, de er simpelthen ganske utænkelige herude i det barske, men også ofte smilende, Vestjylland.

Banen er dog ikke af den grund mindre berettiget. Nogle transportkrævende virksomheder, ikke mindst Cheminova i Rønland, er flittige brugere af banen, og VLTJ gør en god indsats for at tilfredsstille de krav, der stilles.

VLTJ hører til en af vore »stille« baner. Den kører sit daglige liv i det

sindige og rolige vestjyske tempo, og der er intet, der kan få hverken banen eller dens flinke personale til at skrue tempoet op i et plan, hvor det ikke hører hjemme.

Alligevel skal man ikke tro, at banen luller sig ind i en skøn »Tornerose-søvn«. Dette beviser den kendsgerning, at der i øjeblikket foregår store moderniseringer ved banen. Nye skinner lægges i ny skærveballast, nyt moderne værksted og remiser er under opførelse, og der er søgt om bevillinger til indkøb af nye, moderne tog, der kan erstatte de efterhånden aldersstegne svenske skinnibusser, som man triller frem og tilbage i. Ganske vist er publikum ikke så krævende på de kanter, men det kan ikke nægtes, at disse snart 30-årige køretøjer har oplevet deres bedste dage.

Både Østbanen og Vemb-Lemvig-Thyborøn Jernbane hører til de jernbaner, der vil komme til at opleve flere jernbanejubilæer. Men at det er mærkedage, når de i juli kan fejre at have eksisteret i 100 år, er der ingen tvivl om.

JERNBANE-BLADET ønsker begge baner til lykke med de første 100 år!

—il—

Månedens emner ...

Nye avancerede diesellokomotiver til DSB

I JERNBANE-BLADETS aprilnummer omtalte vi Norske Statsbaners kontrakt med den tyske fabrik THYSSEN-HENSCHHEL vedrørende bygning af fem die-selelektriske lokomotiver, hvor man tager de allernyeste erfaringer indenfor den elektriske teknik i anvendelse.

Og næppe var dette nummer af vort blad gået i trykken, før det forlød, at DSB også havde skrevet kontrakt om levering af tilsvarende lokomotiver, i dette tilfælde syv stykker, med senere mulighed for at udvide ordren med otte, så den kom til at omfatte ialt 15.

Og der er her tale om meget avancerede lokomotiver, som er udviklet ud fra de erfaringer, man har høstet med en serie prøvelokomotiver, bygget af Henschel og BBC. Et af prøvelokomotiverne prøvekørtes i Danmark og i Norge i slutningen af 1977, og det var her imponerende, hvad der kunne præstere med den nye teknik, som også er taget i anvendelse i de protolokomotiver, der er under bygning til DB, Deutsche Bundesbahn. Til DB bygges fem elektriske lokomotiver, type »120«, disse har tidligere været omtalt her i bladet.

DSBs nye lokomotiver får litra ME og numrene 1501—1507, evt. til nummer 1515, hvis ordren udvides til de 15, der er mulighed for.

Lokomotiverne forsynes med den velkendte GM-motor »645-E3« med 16 cylindre. Det er den samme type, der ligger i MZ 1401—1426, idet øvrige MZ-lokomotiver som bekendt har 20-cylindrede motorer.

Det er i kraftoverføringen, den nye teknik ligger, idet banemotorerne — seks på hvert lokomotiv — drives af trefaset vekselstrøm, som de forsynes med fra hovedgeneratoren via en traktionsomformer. Den nye teknik er nok avanceret, men samtidig en forenkling i forhold til traditionelle die-selelektriske kraftoverføring, og dette skulle bl.a. give sig udslag i mindre vedligeholdelseskrav.

Foruden talrige andre fordele er ME-lokomotivet lettere end et tilsvarende MZ-lokomotiv, idet vægten bliver ca. 112 tons.

Selvom der er tale om et helt andet lokomotiv end MZ-lokomotivet, kan ME-lokomotiv og MZ-lokomotiv udmærket »gå i spand« sammen. ME-lokomotivet kan multipelkobles sammen med litra MV, MX, MY og MZ.

ME-lokomotiverne forsynes med TTC-udstyr til styrevognskørsel, strækningsradio, forberedelse for ATC (Automatic Train Control) samt anlæg for elektrisk togopvarmning.

I Vesttyskland har man med de ovenfor omtalte forsøgslokomotiver kørt prøvetog, hvor man via en særlig prøvevogn »tappede« strøm fra den elektriske køreledning og ledte denne direkte til lokomotivets elektriske system, d.v.s. man koblede dieselmotoren ud. Derved fungerede prøvelokomotivet ikke som et die-selelektrisk lokomotiv, men som et elektrisk lokomotiv.

ME-lokomotivet vil ligeledes i en situation, hvor DSBs jernbanenet bliver elektrificeret, kunne omdannes til et rent elektrisk lokomotiv.

Hovedmålene for ME-lokomotivet bliver:

Længde over puffer ..... 20.800 mm
Akselafstand ..... 11.550 + T
(1850 + 2000) mm
Akselrækkefølge ..... Co'Co'
Tjenestevægt ..... 112 tons

Som nævnt bygges ME-lokomotiverne af THYSSEN-HENSCHHEL, men den danske fabrik Scandia-Randers A/S virker som underleverandør af bl.a. vognkasser og boggi'er, og det første lokomotiv påregnes leveret i december 1980.

Århus Nærbane udskudt

Den meget omtalte Århus Nærbane, der skulle være åbnet og indviet under festlige former den 26. maj, startede som en fiasko, idet den simpelthen ikke kunne åbnes, da de forskellige anlægsarbejder, der skulle udføres af Århus Kommune på det århusianske havneområde, ikke var færdige.

Alt var forberedt til den festlige åbning, og nærbane-køreplanen trykt i bl.a. DSBs store køreplan, men disse forberedelser var forgæves.

Århus Kommune, der har påtaget sig en stor del af de forskellige anlægsopgaver, undskylder sig med »en langvarig vinterperiode« som årsag til, at man ikke har kunnet blive færdig med bl.a. nedgravningen af en stor kloakledning på Århus Havn.

Den endelige dato for åbningen af Århus Nærbane er herefter fastsat til søndag den 5. august.

Før perioden indtil denne nye åbningsdato har DSB måttet lave en midlertidig køreplan, der kun omfatter de standsningssteder, der eksisterede indtil den 27. maj 1979. De nye nærbaneholdepladser dukker altså først op i køreplanen fra den 5. august, og — hvad der er mere beklageligt — togene standser først ved de nye standsningssteder fra samme dato.

Det er en dårlig start, den nye nærbane her får.

GÅ PÅ TÆPPEKIG I TÆPPECENTRET

Stort udvalg i danske kvalitetstæpper til små priser

Byens største udvalg i vægtæpper, kelimtæpper og afpassede tæpper

HUSK: Vi er en specialforretning og eksperter indenfor alt vedr. tæpper

Vi garanterer altid for korrekt fagmæssig pålægning

ET CENTER FOR GOD SERVICE

Forhandler af:
EGETÆPPER

Forhandler af:
GRAM TÆPPER

Tilbud til læserne

Vi fortsætter vor læserservice med at formidle rariteter fra læsere, der har overkomplette sager liggende, til læsere, der mangler netop disse sager i deres samlinger.

Denne måned har en af JERNBANE-BLADETS gode venner og medarbejdere ryddet op i samlingen, og følgende spændende — og sjældne — effekter kan tilbydes:

1. »Urban und Schwarzenberg, Berlin und Wien, 1912—1923«, Anden fuldstændigt omarbejdede udgave, bind I—X, indbundet af »Encyklopädie des Eisenbahnwesens«. Pris: højeste bud over kr. 300.

2. »SJ 100 år, 1856—1956«. 664 sider, indbundet. Sælges sammen med billedbogen »Efter hundrede år«, 1956, 95 sider. Samlet pris kr. 200.

3. Køreplanssamling fra samtlige europæiske lande fra begyndelsen af 1970-erne. Publikumsføreplaner. Samlet pris kr. 250.

4. Baneplanudvalgets betænkning, 1968, incl. bilag A—E. Pris kr. 100.

5. »Danmarks Jernbaner« 1 bind, lettere beskadiget, indeholdende »persondelen« samt indbundet separat siderne 183—376 af den historiske del. Sælges for højeste bud (senest 1. august!).

6. »Fugleflugtslinien«, 162 sider, indbundet i blåt lærredsbind. Pris kr. 50.

7. Trafikkommissionens betænkning, 1939, incl. bilag, uindbundet, 2. bind. Pris kr. 75.

Interesserede læsere bedes kontakte bladets redaktion, som formidler salget af ovenstående effekter.

Ønsker De Danmarks jernbaner
bevaret, da tilmeld Dem

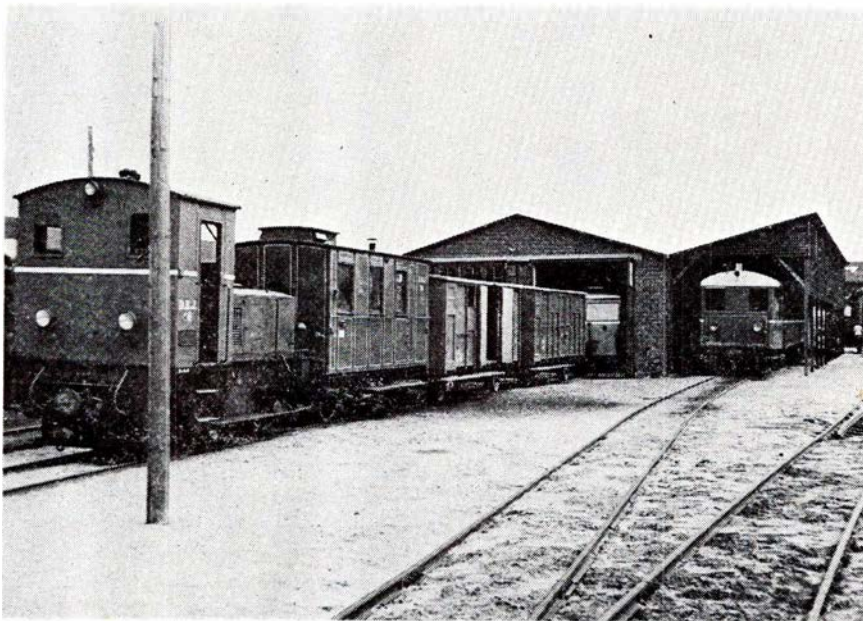
**Landsforeningen til Bevarelse
og Udbygning af**

**Danmarks Jernbaner
Gestvej 9 – 6270 Tønder**

Giro 7 22 43 46

Landsindsamlings giro 3 29 60 40

Månedens foto

Bornholmske Jernbaners rangertraktor nr. 10 – tidl. Haderslev Amtsbaner – rangerer med bl.a. den »bevarede« postvogn nr. 26.

Foto: Peter Henrichsen, Næstved.

Den sidste øbane – Bornholmske Jernbane

Det er nu snart mange år siden, Danmark mistede sin sidste øbane — og sin sidste smalsporede jernbane med offentlig trafik. Strækningen Rønne—Åkirkeby—Neksø nedlagdes den 28. september 1968, og en meget idyllisk jernbane var herefter historie.

At den metersporede jernbane med det meget karakteristiske materiel var idyl, det vidner ovenstående billede om. Rangertraktoren nr. 10 rangerer i Rønne med en broget samling vogne, for-

rest den legendariske postvogn nr. 26, som Bornholms Museum efter banens nedlæggelse overtog, men som herefter forfaldt. Som bekendt og omtalt her i bladet er vognen nu blevet motiv på en platte.

I remiserne ses en skinnebusbivogn og en af de morsomme lange motorvogne, hvoraf et par havde en fortid hos de forlængst hedengangne Haderslev Amtsbaner.

Fotografen, der indfangede idyllen, var Peter Henrichsen, Næstved.

Ny film til DSB

Friske folk i generaldirektoratet accepterede i 1978 et tilbud fra SAGA KORTFILM om produktion af en kortfilm i en ny og utraditionel stil.

Resultatet blev filmen »VIL DU I VERDEN FREM«, skrevet og instrueret af Jesper Klein, og med samme Jesper i hovedrollen. Dette alsidige menneske laver grin med — og taler alvor til — den gamle etat og publicerer samtidig et budskab til dem, der skal se denne film, bl.a. folkeskolernes afgangsklasser. Ingen af disse kundskabstørstende store børn vil falde i søvn, så længe Jesper Klein er i gang med DSB på lærredet.

Til dette publikum ledsages filmen af et fyldigt og informativt skriftligt materiale.

Fra anmeldelserne i dagspressen kan vi notere et udtalt ønske fra flere journalister om at få vist filmen i fjernsynet, eventuelt i biograferne, og sådanne ønsker indebærer, at filmen er noget for sig.

Af politiske og økonomiske grunde kan disse ønsker ikke opfyldes, så vil man se denne attraktive nye film, må man via DSBs filmtjeneste låne sig frem. En sjov og spændende oplevelse ligger gemt i spolen, når den en gang dukker op.

v.j.

Wimpy-Grill

serverer alle ugens 7 dage både danske og orientalske specialiteter fra kl. 12-24

PRØV F. EKS.

Kabab-sandwich 7,-
(oksekød, persille og løg)

Kyllinge-sandwich 7,-
(ekstra med hvidløgssovs)

Suchuk-sandwich 7,-
(orientalsk krydder-pølse)

- og mange andre specialiteter.

Alle sandwich-spec. med salat

Hvad kan du købe i en alm. dansk grill-bar, kan du selvfølgelig også købe hos os.

WIMPY-GRILL

Molsgade 9 . Århus . Tlf. 139037

Tag med hjem eller spis hos os

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . Juni 1929

Fra den 1. ds. er vognfabrikken »Scandia« i Randers et aktieselskab med skibsreder A. P. Møller som formand. Fabriken har i øvrigt netop i disse dage modtaget bestilling på 15 moderne personvogne til DSB. Ordren er på 1,5 mill. kr.

Storebæltsfærgen »Odin« er nu blevet moderniseret i forbindelse med en større

reparation efter vinterens isskader og sammenstødet med isbryderfærgen »Mjølner«. Færgen er bl.a. blevet forsynet med radiosender og modtager.

DSB har indledt en effektiv kamp mod ukrudtet på og langs sporene. Et særligt tog, bestående af loko, en sprøjtevogn med Natriumklorid, tre tankvogne og nogle lukkede godsvogne, kørte i månedens forløb på de sjællandske strækninger.

Arbejdsgiverforeningen varsler den 8. ds. boykot over for arbejderne, der strejker ved Lillebæltbroen, og den 13. ds. henstiller forligsmanden, at der snarest optages forhandlinger om arbejdets genoptagelse.

Frichs' fabrikker i Århus har den 20. ds. modtaget bestilling på 3 store moderne rangerloko (litra Q) til DSB. De kendte litra F-maskiner er blevet for svage på rangerbjergene.

Ved overskæringen i Dalslandsgade knuste Amagerbanens nye dieselloko den 25. ds. en personbil, der ved påkørslen blev slæbt med 25 m. Bilens fører slap med småskrammer, men bilen kommer næppe til at køre mere.

En ganske ung portør ved navn Quist, Horsens, blev den 26. ds. dræbt på Horsens st. af et gennemkørende motortog. Den dræbte havde kun været stationeret her i ganske få dage.

Efter forhandlinger med personalet har trafikminister Friis-Skotte besluttet i løbet af nogen tid at føre tjenestetidsreglerne ved DSB tilbage til forholdene før sparesystemet.

For 25 år siden . . . Juni 1954

På Østsjællandsske Jernbanes generalforsamling, der afholdtes på banens 75 års jubilæumsdag, blev det oplyst, at banen

havde haft en fremgang af rejsende i et antal af 29.000. Godstrafikken var gået noget tilbage, hvilket bl.a. skyldtes, at banen havde haft en stor transport af kalkmel til Sverige, hvilket nu var ophørt. Banens trafik er siden 1938 steget med 250 pct. Af 44 privatbaner står ØSJS som nr. 3 med hensyn til togtrafik. Banens underskud i afvigte regnskabsår udgør kr. 113.898.

Gribskovbanens underskud blev i afvigte år kr. 29.537. Banen er i forhandling med DSB om, at de gennemgående vogne til og fra Kh. kan fremføres med DSB loko, således, at der kan spares 6-7 minutter i Hillerød til ombytning af loko. Målet er at gennemføre togene Kh.-Gilleleje på én time.

Da Gribskovbanens skinnebustog på 7 vogne ved 16-tiden var under indkørsel på Hillerød st., fortsatte toget over drejeskiven, gennem jerngelænder og peronkant, op på perronen, hvor det standede en halv meter fra stationsmuren. Ingen personer kom til skade, og den materielle skade var ikke stor. Ved afprøvning af bremsesystemet viste det sig at være i bedste orden, men at tryklufften havde været opbrugt.

Da en af Trolldhedebanens store motorvogne befandt sig mellem Sdr. Omme og Grindsted den 5. ds., opstod der ild ved motoren, og ilden bredte sig hurtigt til vognens træværk. Falck fra Grindsted søgte at slukke ilden med vand fra sprøjtens tank, men det hjalp intet. Man sendte da bud efter Grindsted stations rangertraktor, der skubbende den brændende motorvogn til Simmelbæk, hvor der var vand nok til at slukke branden, men da var to trediedele af vognen ødelagt.

Fire motorkøretøjer blev i månedens forløb påkørt af togene i de ubevogtede overskæringer. 3 personer blev herunder dræbt.

Ingen opgave er for stor for os, når det gælder Deres bil. - Vi er fagfolk - hurtige og reelle. - Kig ind og få en snak og et godt tilbud. - På gensyn!

I. S. AUTO
Kongevejen 137 . 3460 Birkerød
Indkørsel fra Kajerødvej
Telefon (02) 81 91 91

Kør ind til
ESSO SERVICENTER
Kongevejen 5 . Blovstrød . Tlf. (03) 27 37 68

Benzin - Olie - Smøring
Fuldautomatisk vaskemaskine

Alle reparationer udføres
Husk vor kiosk. På gensyn! BIRK HANSEN

The National Railway Museum – York

Af Ole Edvard Mogensen

Går turen til England i den kommende sommer, bør muligheden for et besøg i York overvejes. Det er der flere grunde til, dels har byen en meget smuk domkirke, »York Minster«, dels en interessant middelalderlig bymur, samt endelig »National Railway Museum«, det engelske jernbanemuseum, som afgjort vil være af største interesse for jernbaneentusiaster.

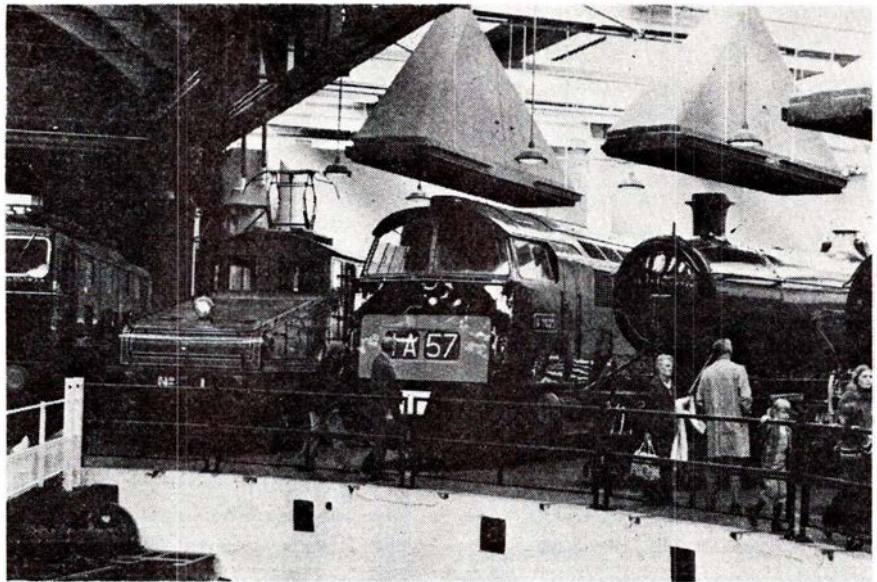
Museet, der er en del af »Science Museum«, London, har til huse i en stor bygning beliggende ved York station. Her var tidligere maskindepot og den nye bygning er bygget op over de to oprindelige drejeskiver.

Umiddelbart efter indgangen møder man som noget af det første en stor statue af George Stephenson. Han kaldes med rette »The railways grandfather«. Statuen har tidligere stået på Euston Station i London.

Det rullende materiel er opstillet omkring drejeskiverne. Trækraftenhederne omkring den største og vognmateriellet omkring den mindste.

Det ældste lokomotiv er »The Agonia« fra 1829, samme år som det senere så berømte lokomotiv »The Rocket« kom frem. De øvrige lokomotiver er fra forskellige engelske baner og fra forskellige epoker. Alle lokomotiver er nydeligt sat i stand og er virkelig en pryd for museet. Dertil kommer, at det virkelig er smukke og elegante lokomotiver, der i tidens løb har kørt på de engelske baner. Typisk engelsk er persontoglokomotiverne med hjulstillingen 4—4—0, af denne type findes flere, som kun kan vække beundring.

Lokomotivet »Mallard«, et lokomotiv af pacifictypen med hjulstillingen 4—6—2, bygget i 1938, påkalder sig dog særlig opmærksomhed, det har nemlig hastighedsrekorden for damplokomotiver, 203 km/t. Med sin strømlinieformede beklædning minder »Mallard« ikke meget om et traditionelt damplokomotiv.

Interiør fra jernbanemuseet i York. 1978.

Foto: -tl-

Der er også blevet plads til et par af de første diesellokomotiver, samt et elektrisk lokomotiv fra 1904. Lokomotivet har tilhørt »North Eastern Railway«, som anvendte det til rangering og godstogskørsel på en strækning med skarpe kurver og stærke stigninger. Da en del af denne strækning løb i en tunnel, var den vanskelig at trafikere med damptrækraft og blev derfor elektrificeret allerede i 1904. NER No. 1, som lokomotivet hedder, har to boggiere (Bo-Bo) og er udstyret både med pantograf og slæbesko for strømaftagning.

De ældste små toakslede personvogne vidner om tydelig inspiration fra jernbanens forgænger diligencen. Gennem tiderne får personvognene dog mere jernbanepreg, de for engelske baner meget karakteristiske kupévogne er der udstillet flere typer af.

Kongevognen er overdådigt flot udstyret, der er udstillet ialt fire. En for Queen Adelaide, en for Queen Victoria og et sæt bestående af to store seksakslede vogne for King Edward den VII og Queen Alexandra. Sidstnævnte vogne er bygget af LNWR i 1903 og efter kongens

ønske udstyret, så de i interiør mest muligt ligner — en yacht!

Den ældste bevarede postvogn er udstillet på museet. Den er udstyret som en traditionel bureaupostvogn, men er tillige forsynet med et gribenet til opsamling af postsække, der på stationerne var ophængt på en mast. Det var således muligt at udveksle post, uden at toget behøvede at bruge tid til en regulær standsning.

I galleriet viser en stor udstilling med mange modeller, kort, plancher, publikationer m.v. de engelske baners udvikling gennem tiderne. Fra galleriet kan man samtidig se det rullende materiel i fugleperspektiv.

En mindre udstilling omfatter sporets og sikkerhedstjenestens udvikling. På engelske sidebaner var stavsystemet meget anvendt. Systemet består i, at der for et givet banestykke kun findes én stav. Denne stav overleveres til lokomotivføreren, og uden den må han ikke køre fra den station, som begrænser banestykket. En del af de ældste træstave, af udseende som en dansk skafferstok, er bevaret.

Martinus Schmidt

Tandteknik

Mariendalsvej 12 C – København
Telefon (01) 86 08 80 – (01) 87 08 39
Overenskomst med kommunerne

BAT-KON $\frac{1}{5}$

– et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

I tilslutning til museet findes et cafeteria og et bibliotek.

Museet er stort og samlingen imponerende, derfor bør man afsætte rigelig tid til et besøg, de første par timer går hurtigt.

Har man tid til overs, kan man kigge indenfor i »Rail Curiors«, en lille butik beliggende ved hovedindgangen på York station. Her kan man købe alle mulige slags engelske jernbaneeffekter, uniformer, lommeure, stationsskilte, billetter, køreplaner, reglementer, tegninger m.m. En »Rule Book«, bogen svarer til et dansk sikkerhedsreglement, koster kun 60 pence.

Hvis man herefter trænger til en forfriskning kan et besøg i »Railway Mania Bar« på »Royal Station Hotel« anbefales. »Railway Mania Bar« er indrettet som en almindelig engelsk pub, men er tillige udsmykket med gamle jernbanegenstande. Et stort krus engelsk øl koster mindre end 50 pence.

Har man herefter samlet nye kræfter, kan man gå igang med at se på banegården. Engelske baner er på mange måder forskellige fra vore hjemlige baner og fra banerne på kontinentet iøvrigt, så der er nok at se på.

Herning Banegårdscenter

Den 27. april blev det nye banegårdscenter i Herning indviet. Banegårdscentret indgår som et væsentligt led i et samlet projekt til ca. 200 millioner kr.

Herning er en ung by, der er vokset op omkring nuværende hovedvej 15 og jernbanerne. Som det er sket med så mange andre byer, der er opstået langs store trafikåre, skete det for Herning, at hovedvejen, fra at være den livgivende forbindelse til omverdenen med den stadig tiltagende trafik, blev en plage for byens beboere. Uheldigvis ligger Herning således placeret, at man ikke blot kan lægge vejen uden om byen. Mod syd ligger Knud Mose, der er vanskelig at bygge vej over, og som har en særpræget natur, som man nødig vil miste. Mod nord er der sammenhængende bebyggelse helt til Gjellerup og Tjørring. Den eneste mulighed for at få trafikken bort fra hovedgaden var at nedrive en række ældre ejendomme og flytte banegård og posthus. For nu 15 år siden optog kommunen forhandling

med DSB og Post og Telegrafvæsenet, og man blev enige om at slå banegård og posthus sammen i en bygning. Ombygningen af Herning station er således et nødvendigt led i etableringen af aflastningsgaden og omfartsvejen.

Forberedelserne tog mange år. I 1975 begyndte arbejderne med den nye godsterminal, der blev pilotprojekt for Statsbanernes nye godssystem, der bygger på containertransport. Den 17. maj 1977 blev godsterminalen taget i brug. Der var nu begyndt at komme skred i arbejderne. Og så i 1977 begyndte arbejderne på det nye banegårdscenter. Oprindeligt var det forudsat kun at skulle have 2 etager over jorden til deling mellem DSB og P&T; men entreprenørfirmaet Rasmussen & Schiøtz tilbød ved finansiering gennem firmaet Rasdaco at bygge endnu 2 etager med kontorlokaler til udlejning på bygningen. Hele banegårdscentret består således ved indvielsen af parkeringskælder (1. etage), forplads og busterminal samt gangbroen fra hoved-

Dobbelt glæde, dobbelt barnevogn dobbelt af alting -godt at man har hold på økonomien.

Det var jo noget af en overraskelse. To på én gang! Der skal kigges dybt i tegnebogen. Sådan et par er jo dyre i drift. Og deres fremtid skal der tænkes på.

Heldigvis kender de os i Handelsbanken. De ved, hvad orden i pengesager og en tryk og stabil tilværelse betyder for en familie som vores, og de hjalp os med de forskellige konti, vi kan drage fordel af. Børneopsparing, Familiekonto o.s.v.

Rart at have hold på økonomien.

HANDELSBANKEN
altid med i billedet

bygningen til Sølvgades nordside, finansieret af Herning kommune, 2. og 3. etage, finansieret af DSB og P&T, peronbroen med tilhørende trappe- og elevatortårne, finansieret af DSB og 4. og 5. etage, finansieret af Rasdaco.

Indvielsen fandt sted over tre dage. Den 27. april fandt den officielle indvielse sted. Den 28. april blev banegårdscentret præsenteret for offentligheden, og den 29. april fandt den egentlige ibrugtagning sted.

I sin tale ved indvielsen lagde generaldirektør Povl Hjelte, DSB, især vægt på den nye idé i banegårdscentret. »Den grundlæggende fornyelse i byggeriet er centertanken. Det er en tanke, vi har arbejdet meget med i DSB, og som allerede i nogen grad er kommet til udtryk andre steder i landet, men ikke i så gennemført grad, som det er tilfældet her i Herning. Her er det lykkedes ikke alene at samle trådene i de forskellige trafikmønstre — —; men det er oven i købet lykkedes at forene disse mønstre med andre og lige så vigtige former for offentlig kommunikation, også samarbejdet med det offentlige erhvervsliv. — Formålet (med denne utraditionelle løsning) har været at bygge et center, der kan fungere efter de nye strømninger i kundernes brug af transport, kommunikation og de aktiviteter, der ivojvrigt placeres på de to øverste etager. I DSB vil vi meget opmærksomt følge udviklingen omkring centret, for der er ingen tvivl om, at vi vil kunne hente mange erfaringer her til brug for udviklingen af centertanken til at bruge andre steder i landet.« Generaldirektøren sluttede sin tale med ordene: »Slid det med flid!« rettet til publikum.

Formanden for folketingets trafikudvalg, Otto Mørch, mente, at det nye banegårdscenter måtte ses som et led i den oprustning af den kollektive trafik, som folketinget nu ønsker.

Borgmester N. O. Hansen, Herning, ønskede etaterne tillykke med de nye lokaliteter og takkede for godt samarbejde.

Amtsborgmester Aage Ebbensgaard, Ringkøbing Amt, sagde: »Sammen med opretholdelsen af Vestbanen og med timedriften for passagertrafikken fra den nye køreplans ikrafttræden vil det udgøre ryggraden i det nye trafiksystem.« Amtsborgmesteren sluttede med at sige, at han sjældent havde haft så let ved at tage imod en invitation som denne, for det »nye fremskridt er stort set et fremskridt, hvor amtet ikke har haft pungen oppe af lommen«.

Efter rundvisning i det nye banegårdscenter blev de ca. 200 indbudte kørt til frokost på Østergaards hotel.

Lørdag den 28. april var heningerne indbudt til at besigtige banegårdscentret mellem kl. 10 og kl. 13. Interessen var overvældende stor. I løbet af de 5 timer passerede skønmæssigt mellem 10 og 12.000 mennesker gennem bygningen. MR-togene, der skal køre i timedrift mellem Fredericia og Struer og mellem Århus og Herning, blev præsenteret ved gratiskørsel med 2 sammenkoblede tog hver time fra kl. 10 til kl. 16 mellem Herning og Ikast. Interessen for togene var dog så stor, at man indtil kl. 12 blev nødt til at køre hver halve time, og alligevel måtte passagerer efterlades i Herning ved afgang på grund af overfyldning.

Af et betonbyggeri at være gør banegårdscentret et ganske kønt udsende udefra, og indvendig er der betydeligt pænere og lysere end i den gamle station. Alligevel var den gamle station smukkere med sit harmoniske udseende, de kønne murede udsmykninger, de gamle sprossevinduer, kviste og skorste- ne, kort sagt alle de små afvekslende detaljer. Den gamle station var smukt flankeret af mod vest posthuset og mod øst overnatningsbygningen. Herning, der i forvejen kun har få smukke gamle bygninger, bliver en sådan bygning fattigere.

Nedrivningen af de gamle bygninger fandt sted sidst i maj, og flytningen af kommandopostens funktioner fandt sted i de to week-ender 5.—6. og 12.—13. maj, hvorefter også den vil falde.

Når ombygningen af Herning station er tilendebragt, ligger ikke ét eneste spor eller én mursten mere, hvor det lå før ombygningen.

OLJ

Juridiske konsulenter

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESEN

Tlf. (06) 39 44 00

På alle store stationer i Danmark ligger der en DSB restaurant

Kom indenfor og nyd vor veltillavede mad til rimelige priser. — Ønsker du at nyde et lettere, hurtigt måltid, kan du også besøge en af vore minibarer.

I togene er vi heller ikke til at undgå. — Der vil du blive betjent af togstewardesser fra DSB togservice.

Ligegyldigt hvor du kommer — du er hjertelig velkommen.

DSB restauranter
altid i nærheden

Horsens

Vi handler i

SØNDERBRO BRØDUSSALG

Sønderbro 11 . Horsens . tlf. 61 28 01

Stort udvalg i mælkeprodukter —
brød — confektur

Åben mandag til lørdag fra 8–21
Søndag fra 8–20

Kør ind til

GULF EXPRES BENZIN

Sønderbrogade 54 . Horsens

Tlf. (05) 62 20 30

Benzin — Olie

Husk vor velassorterede kiosk

Døgnåben — spar penge — tank selv

Kør ind til

SHELL SERVICE

Allégade 63–65 . Horsens . (05) 62 99 85

Benzin . Olie . Smøring (husk vor service- shell) . Bilreparation med garanti . Besøg vor velassorterede kiosk . Tank og kiosk åben alle ugens dage kl. 6–24.

Værksted mandag til fredag 8–17

ØSJS - alias Østbanen - 100 år

1879 - 1. juli - 1979

For blot 50 år siden var ØSJS »The good old Days« på baneområdet.

På godt og ondt — for passagerer og personale vel nok mest det sidste.

Men sådan er det i hvert fald ikke mere.

Nu et aktivt, smidigt og solidt arbejdende led i Østsjællands kollektive trafik, og et led, der bærer en meget stærk belastning, for — som det hed forud for banens anlæg — »denne vil forløbe gennem nogle af landets bedste egne«.

Forhistorien

Det Krøhn'ske jernbaneprojekt er stærkt involveret her. Allerede i 1844 havde København—Roskildebanen fået tilsagn om eneret på baneanlæg til Kallundborg og til Sjællands sydkyst over Rønnede.

Op gennem de følgende år var dels dette tilsagn, dels også Korsørbanens dårlige økonomi årsag til, at der blev givet afslag til forskellig side om tilladelse til anlæg af bane(r) gennem Syd-sjælland.

Juli 1864 kom så Krøhnkes projekt om en bane til Syltholmen over Køge—Næstved—Farø—Bogø. Dette oplæg blev anledning til en ansøgning fra Det Sjællandske Jernbane-Selskab om koncession på anlæg og drift af en bane mod syd. Forskellige linieføringer var på tale, herunder en, der berørte Køge—Præstø—Kallehave.

Indgribende i dette banespil var også en plan om at forbinde Fakse Jernbane med landets øvrige skinner gennem et anlæg fra Stubberup til Thureby, 15 km og forelagt i Rigsdagen 1873/74, men ikke vedtaget.

Fakse Jernbane

spiller også sin rolle, hvilket er forståeligt, da den allerede gennem 15 år havde sporkørt kalken fra bruddet ved Fakse til kysten.

Alt dette foregik i privatbanernes tidligste barndom; man kan ikke kalde Fakse Jernbane en ægte privatbane, var

i hvert fald både Maribo—Bandholm og Lollandsbanen åbnet tidligere, nemlig 1869, hhv. 1874.

Fakse Jernbane, der senere indgik som en del af ØSJS, blev til som en slags mekanisering af den fæstekørsel, der fandt sted fra brud til kyst. Denne fæstekørsel blev op gennem årene — da kalkgravningen tog til i omfang — en konflikt mellem markarbejde og pligt-kørsel for egnens jordbrugere, ja, den blev af et så stort omfang, at alene dette måtte medføre en anden løsning.

Ved lov af 17.3.1856 vedtages så en bane fra kalkbruddene til kysten, men planen blev ikke realiseret.

Dog — løsningen måtte komme, de gældende tilstande var uholdbare, og sommeren 1863 afsluttedes en overenskomst om anlæg af banen.

Driften var egenartet, det var tyngdekraftkørsel på turen ned, mens heste i en i stammen indkoblet godsvogn var klar til at overtage kørsel den modsatte vej af de tomme vogne. F.s.v. var det

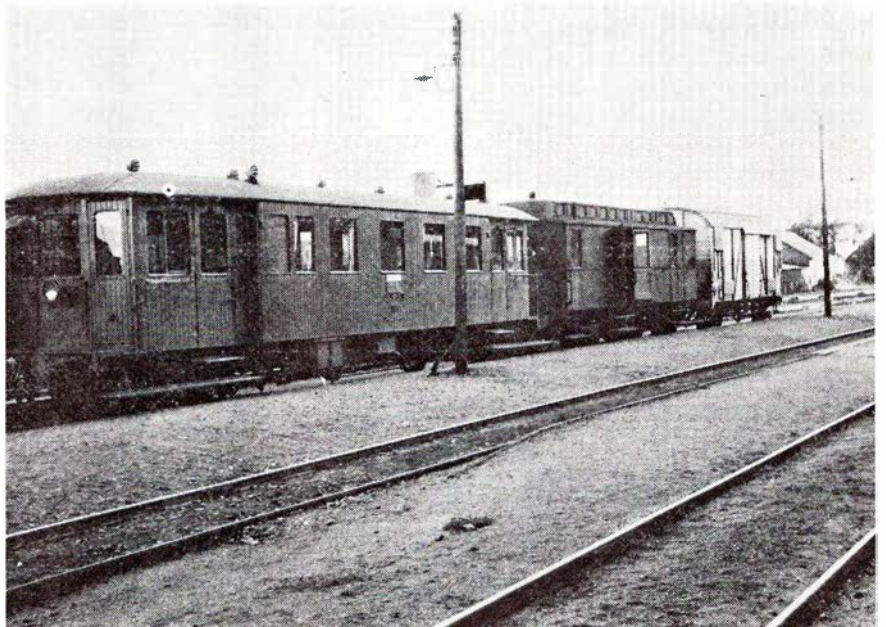
en »rigtig« bane, idet der var kalkuleret med såvel passager- som godstransport.

I foråret 1864 selvkørte de første vogne til Fakse Ladeplads, og 4.8.1866 kom så tilladelsen til lokomotivkørsel efterfulgt af en generel koncession den 11.9.1868. Spørgsmålet privatbane eller ej, jo, man må vel kalde den Danmarks første privatbane med lokomotivdrift, 1866.

Banens næste berøringspunkt med jernbanedrift skete ved koncession af 28.5.1880 vedr. forbindelse med ØSJS, der var åbnet 1879, koncessionen gjaldt 80 år fra 1.7.1879 og omfattede — selvfølgelig — befordring af såvel passagerer som gods, integreret trafik.

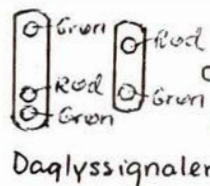
Fra 1.8.1880 blev der åbnet for befordring på hele strækningen Køge—Fakse Ladeplads, men togene på strækningen Stubberup—Fakse Ladeplads blev alene smalsporfremført, og der kørte stadig »selvkørende« tog til havnen, nu dog alene kalktog.

Da driften på den sidstnævnte facon var billig, blev den også forsøgt på den

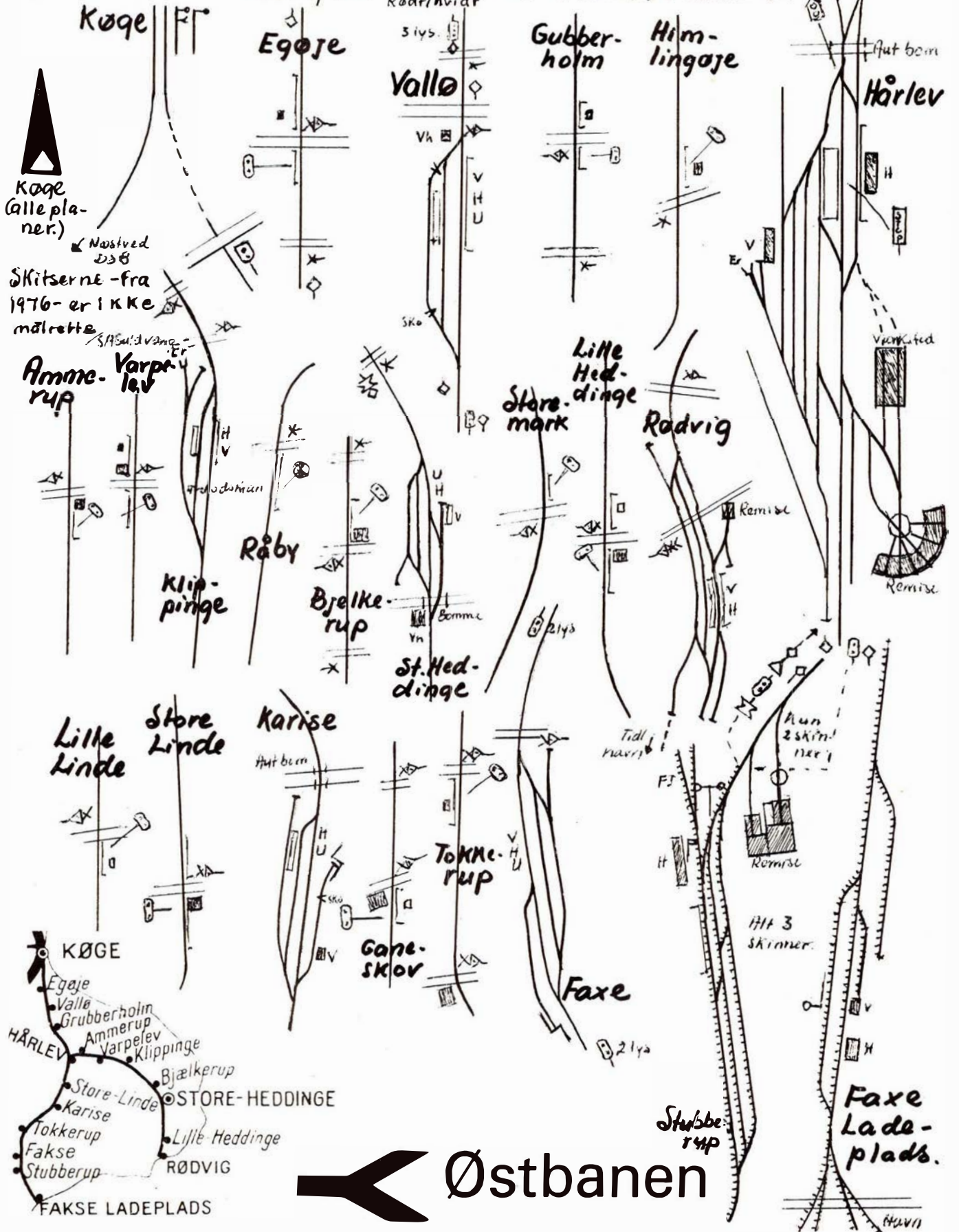

ØSJS M 1 med gammel DSB-tagrytterpostvogn og IA-vogn i Hårlev i 1957.

Foto: Ole Jensen.

Signaler/fald- Alle stationer/holdepladser er i princippet udstyret som Vallø
 hv Egøje. Af 22 vogterhuse er kun
 et (St Heddinge) i banens eje.

Østbanen

»store« trafik, et lokomotiv gav bred-sportoget et skub, så det kunne rulle ned selv, men det blev ved forsøgene, det blev direkte forbudt 1881. I 1927 startede den direkte kørsel mellem Køge og Fakse Ladeplads, og i 1977 »købte« Østbanen Fakse Jernbane for 1,00 kr.

Anlæg af ØSJS

I rigsdagssamlingen 1874/75 forelå forslag om anlæg af en bane Køge—Fakse B — sådan hed Stubberup den gang — og med en sidelinie Hårlev—Rødvig.

4.5.1875 vedtoges loven, og 24.5.1875 blev der givet eneretsbevilling for 80 år.

Anlæg i marken begyndte sommeren 1878 og blev gennemført så hurtigt, at åbning skete allerede 1.7.1879.

Anlægskapital var 3.698.800 kr., hvoraf de 3.1 mio. blev udbudt gennem Privatbanken hhv. en Hamborgbank den 7.—8.7.1879. Allerede den første af de to dage var beløbet fuldttegnet, kurs 93, men en væsentlig grund til denne uventet hurtige overtegning var, at der var tilsikret 4 pct. i udbytte, staten garanterede.

Det var noget af en lapsus med denne rentegaranti, men den gik vel nok så relativt let igennem, fordi ingen havde ventet, at det skulle medføre nogen forpligtelse i virkeligheden. Det slog helt fejl.

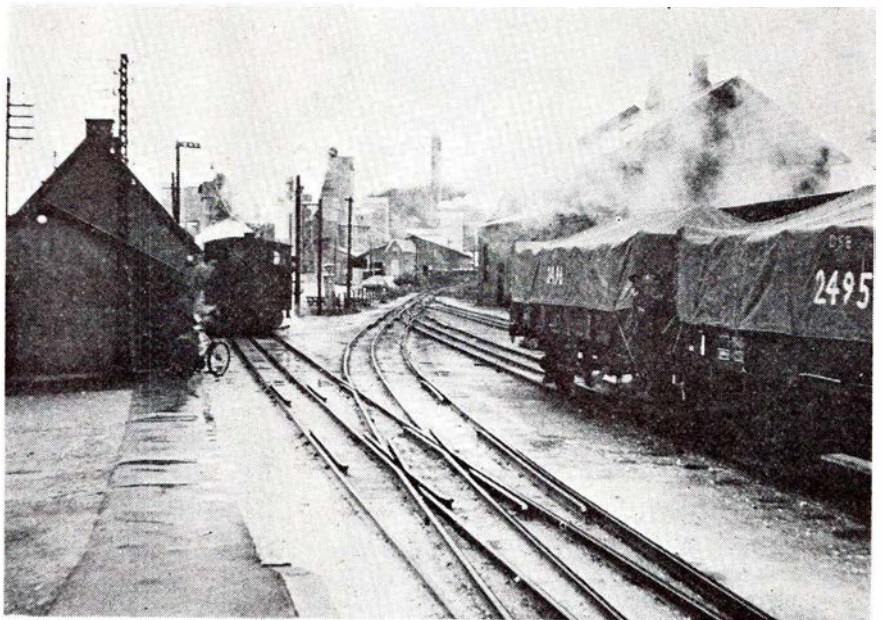
I 1885 var den forstærkningsfond, der skulle danne rygstød for rentebetaling, brugt op, og så trådte garanten til, så det blev gennem de mange år et dyrt bekendtskab.

Som foran nævnt startede banen 1.7.1879 f.s.v. angår Køge—Hårlev—Stubberup hhv. Hårlev—Rødvig og den 1.8.1880, hvad angår Stubberup—Fakse Ladeplads (med togskitte i Stubberup).

Fra starten var indlagt 3 togpar — dog 4 mellem Hårlev og Stubberup.

Der var fra begyndelsen røre om banen, således oplystes det, at »af de 90 ansatte var den overvejende del blevne antagne, fordi de protegeredes af bestyrelsens fire medlemmer«, og — tilføjes der — »de fleste var helt uegnede for jernbanetrafik.«

Allerede på indvielsesdagen kom ellers kvalifikationerne på prøve. Under returkørslen fra indvielsen — middag med 8 retter og 7 slags vine! — skete der dette, at banens inspektør observerede, at der under togets kørsel mod Hårlev sad en person på lokomotivets trin. Iklædt kjole og hvidt (på et lokomotiv, hvidt?) samt høj hat. Det var en ældre kaptajn. Togpersonalet fik loko-

En regnvåd dag i oktober 1966. Der er travlhed på Stubberup station. Østbanegodstog i spor 2, kalktog i spor 1. Foto: Bent Hansen.

motivfyrbøderen gjort opmærksom på miseren og manden blev, ved et fast tag i kraven, trukket indenbords.

Andre — ikke anlagte — baner

Et emne som vi, her hvor pladsen er så begrænset, kan gå relativt let henover, men det bør nævnes, at der — foruden tidligere nævnte plan Stubberup—Thureby — har været en række baneplaner, som det nu har været sædvane i dette land.

De mest håndfaste, om man så må sige, har været følgende:

Haslev—Orup—Fakse Ladeplads, Tappernøje—Orup—Fakse—Tokkerup og en forlængelse af NPMB til Kallehave.

Det sidste vel ikke direkte vedkommende ØSJS.

De her nævnte baneplaner er alle fra omkring 1920 og er medtaget til bedømmelse i 1923-betænkningen.

De første 50 år

Nok sagde man forud, at banen gennemløb særdeles givtige egne, men det var ligesom man ikke helt havde troet på sagen, ikke helt havde disponeret rent materielmæssigt efter en omfattende transport.

I hvert fald måtte man allerede i 1895 anskaffe 2 nye, kraftige Borsiglokomotiver, i 1896 20 nye godsvogne — de var stærkt tiltrængte — og de følgende år yderligere materiel. En materieloversigt

fra år 1900 viser os, at der på banen rullede lukkede godsvogne af litra E, F, K og P med bæreevne 6.000 kg, nogle dog med 10.000 kg. De tilsvarende åbne godsvogne var litreret G, H og J, alle bæreevne 6.000 kg. Personvognene var selvsagt af da gængs type, små, 2-akslede kupévogne, der i øvrigt allerede i 1897 fik dampopvarmning. De var teakbeklædte og havde fra starten slet ikke varme, lys og toilet.

Enkelte af stationsbygningerne havde, uvist hvorfor, forsænket gulv i ventesalene, så man i realiteten måtte gå ét trin ned, når man kom fra perronen.

Banen var ualmindeligt rigt forsynet med vogterhuse, over 20, og tanken om at kombinere bevogtning og standsning opstod da også ret omgående.

Hvorfor skulle man ikke lade ledvogterskerne sælge i hvert fald nogle billetter, f.eks. til nabostationerne.

Gubberholm, Lille Heddinge og Varpelev fik et sådant billetsalg allerede i banens første år (nabostationsalg), og da det i 1881 viste sig, at der det foregående år var solgt for ikke mindre end 2.000 kr. af disse billige billetter, udvidedes ordningen.

Tanken blev realiseret f.s.v. angik ikke mindre end 22 ledvogtersker, og der blev endvidere mulighed for også at få ekspederet rejsegods og banepakker.

Aflønningen var dels fribolig for ledpasningen, dels et kontantbeløb og endelig 5 øre pr. solgt billet m.v.

Måske var det en helt utidsmæssig reklameform på den måde, at det var langt forud for disse tanker. Lad køretøjet stå ved overskæringen og tag toget!

Nå, hestene skulle jo passes også, så let har det nok ikke været at kapre kunder på den måde.

En helt anden ting er, at et enkelt af disse små vogterhuse egentlig burde fredes. Ganske kønne og homogene bygningsværker var (er) der her tale om, selv om de var små, for det var de.

Mod slutningen af 50-året fik banen sine første motorvogne, 2 stk. 3-akslede vogne fra DFA, Odense i 1928.

Det sidste halve århundrede

begyndte med store økonomiske kvaler, der dog var startet noget før, allerede i de sidste år af første periode.

Tilbage til 1925 — fortvivlede økonomiske forhold, og en sagkyndig undersøgelse konkluderede, at banen blev drevet alt for gammeldags. F.eks. var den maksimale hastighed nede under 40 km/t, der var mange ledvogterudgifter, 28 bevogtede overskæringer. For stort og — fremfor alt — for højt normeret personale, der ydermere var dårligt uddannet. Omkring 1926 blev spornettets tilstand betegnet som alt for ringe, de blandede tog fremførtes med en alt for lav hastighed og et halvt hundrede godsvogne var hensat og i en meget dårlig stand.

De følgende år gav anledning til mange og til en vis grad pinlige diskussioner, som vi her vil forbigå, men resultatet blev, at en rekonstruktion af økonomisk art blev gennemført i 1934. De interesserede, eller rettere implicerede, kommuner indgik på at afvikle banens gæld, og der blev samtidig ydet banen et statslån på 318.000 kr. til modernisering. Lånet blev ydet med halvdelen fra staten og halvdelen fra de lokale kommuner.

Eksempelvis henlå banen da med de oprindelige 17,4 kg skinner, dog undtagen 4 km, der i 1935 var udvekslet til 24,39 kg.

Og disse vanskeligheder og deres overvindelse var ligesom et vendepunkt. Nye tider var i sigte, det begyndte at gå fremad, og denne linie er bevaret, de seneste år accelereret.

På trækraftområdet er motoriseringen fortsat efter anskaffelsen af de foran nævnte 2 DFA-motorvogne og er indtil nu afsluttet ved lynetteanskaffelserne i 1974.

Sporene er successivt fornyet, eksempelvis blev i 1946—48 anskaffet 10 km spor fra diverse tyske baneanlæg i Dan-

mark. Skinnevægte fra 27 til 45 km/m.

Endnu i 1949 lå der ca. 25 km »tipvognsspor«, som det hed, altså skinner fra anlægget, og endnu i 1961 kunne der meldes om udskiftning af 17,4 kg skinner, men det var dog kun i visse sidespor, på mellemstationerne. Så var det — endelig — slut.

For at gavne rejsehastigheden, der ofte gik igen i klagerne, blev der 1946 anvendt ikke mindre end 600.000 kr. i arbejds løn på at afgrave og nivellere en del steder på banen, altså en vandret udretning, der tog de værste »toppe« og »huller« væk fra strækningerne.

Trafikkommissionens betænkning, 1939, gav følgende facts om ØSJS:

10 betjente stationer og 14 ubetjente holdepladser.

23 vogterhuse, remiser i Køge, Hårlev, Stubberup, Rødvig med ialt 10 pladser. 6 damplokomotiver og 4 benzinmotorvogne.

11 personvogne, 6 rejsegodsvogne samt 69 lukkede og 59 åbne godsvogne.

Af godsvognene havde de 59 en bæreevne under 10 t.

Morsomt nok var ØSJS en af de baner, hvor man ikke umiddelbart kunne se en redning i skinnebusserne, nej, »disse raslende blikkøretøjer skulle man ikke have«.

Nå, man kan skifte standpunkt. og gjorde det her.

En lang række skinnebusser, først af dansk, senere svensk oprindelse har for-

midlet overgangen til lynettealderen.

Og godt nok det samme.

Og — som tidligere nævnt — nu går det fint, så fint, at Storstrøms amt i februar 1971 udtalte: »vi kan ikke undvære ØSJS, det bliver det forlængede S-tog«.

Og så fulgte den store modernisering — ønske om ca. 10 mio. kr. — i 1972, endelig i 1978 1,3 mio. kr. til moderniseringer af bl.a. spornet i Stubberup og Fakse Ladeplads — en følge af købet af Fakse Jernbane.

Den ene krone var altså ikke alt!

Hvorfor måtte man så i 1978 købe 3 stk. DSB C11 vogne?

Jo, slet og ret fordi antallet af passagerer overhaler banens formåen.

De seneste år har givet en tilgang på ca. 60 pct.

Eksempelvis befordredes i 1970/71 280.000, 1973/74 283.000 og i 1976 ikke mindre end 418.000.

Planerne om en flytning af Fakse station har tidligere været behandlet her i bladet, og det samme gælder den nye Fakse bystation, hvorfor det må være rimeligt at forbigå disse her, selv om det er både betydende tiltag og tegn på en sund og aktiv bane.

Køreplanen gennem de 100 år

Uanset at der flere gange har været skrevet om utilfredsstillende befordringshastighed o.s.v., må det være rimeligt ganske kort at fortælle lidt i ek-

Ikke blot i 1979 har Østbanen været besværet af sne. Det at ligge på tværs af østenvinden kan være kostbart. Her lokomotiv nr. 9 og sneplov nr. 1 på Fakse station februar 1960. Foto: Erik V. Petersen.

Århus

Vær smart klædt på i tøj fra

BUTIK »LILLIAN«

Gl. Munkegade 2 . Århus . tlf. 12 39 39

Børnetøj str. 0-16 år - og til voksne har vi håndtrykte kjoler og busseronner - Har De specielle ønsker klarer vi også det - vi syr gerne efter individuelle ønsker - kig ind og få en tøjsnak

Vi har det hele

»KVIK« KIOSKEN

Vestre Ringgade 170 . Århus

Telefon 12 61 72

Aviser - Dag- og ugeblade - Skriveartikler - Brød - Konfektur - Øl - Vand m.m. - Husk vor lækre dessert-is
Åben fra kl. 6 til 21

Aboulevarden 51 - 8000 Aarhus C
Tlf. 06 - 12 63 68

Fotohandel - Portrætatelier
Atelier for reklamefoto

Vi handler i

BLOMSTERKÆLDEREN

Knudrisgade 39 . Århus . Tlf. 13 55 25

Alt i årstidens friske blomster og planter - Bestillinger modtages på kranse - bærebuketter - dekorationer

KRISTA'S BRUGSKUNST

Skanderborgvej 86

8000 Århus C.

TANDLÆGE

A. WOLTERS

Fredens Torv 8 . Århus C

tlf. (06) 13 91 66

Bag den gode smag

KLØVERPARKENS BAGERI

Jordbrovej 11 . Århus . tlf. 16 92 74

Alt i lækkert brød og kager

ORCHIDE'EN

v/ Anna Lise Vester

Vesterbrogade 16

Århus C

Tlf. (06) 12 36 94

Kranse - Buketter - Dekorationer
sendes overalt

NB: Søndag åben 9-12

Man køber the og kaffe i
specialforretningen

JAVA BRÆNDERIERNE

Guldsmedegade 1 . Århus . tlf. 12 69 01

Friskmalet kaffe - pulver kaffe -
Fineste the-blanding efter Deres ønske

Husk vor lørdagskaffe

SE HER

- er De træt af eller har De for travlt til vinduespolering - trappevask - bilvask - havearbejde - gadefejning - sne-skovling - hovedrengøring og meget andet. Mangler De en barnepige, en til at handle for Dem eller en til at se efter huset og vande blomster, mens De er bortrejst - så ring til os. Vi ordner det billigt og effektivt for såvel private som firmaer m.m. Ring i dag og få Deres tilbud.

CR HUSSERVICE

Århus - Telefon 10 53 13

Hvor etatens og andet godfolk mødes

RESTAURANT

»SKIPPERHUSET«

Havnegade 48 . Århus . tlf. 12 40 94

Åben hver dag kl. 10-24

På gensyn!

HANNE NØBBE

GAVEÆSKEN

v/ Lise Jacobsen

Ny Banegårdsgade 47 . v/ Århus Hallen

8000 Århus C.

Nænsom og skånsom - så er det

SWEVI RENS

Hj. af Skanderborgvej/Kongsvangs Allé
Århus . tlf. 14 78 08

rens og pres - skindrens - gardinrens
fra dag til dag - reparationer udføres -
hurtig levering

20% på uniformer

Man bor godt på

PARK HOTEL

Sdr. Allé 3 . Århus . tlf. (06) 12 32 31

- og vi ligger lige i centrum -

Hvor venner mødes

HVALROSSEN

Skolegade 26 . Århus . tlf. 13 27 15

Lad også dette blive Deres fristed
Åben hver dag hele ugen kl. 11-2

Venlig hilsen

INGER og HANS GUNDERSEN

Vore funktionærer anbefales

CHRISTIANSBERG FODKLINIK

v/ P. Fjeldgaard Rasmussen

Eksam. fodplejerske S.A.D.F.

Hvidkløvervej 2 . Århus . tlf. 16 78 09

Åben mandag - tirsdag - onsdag -
torsdag 10-16 og efter aftale.
Fredag og lørdag lukket

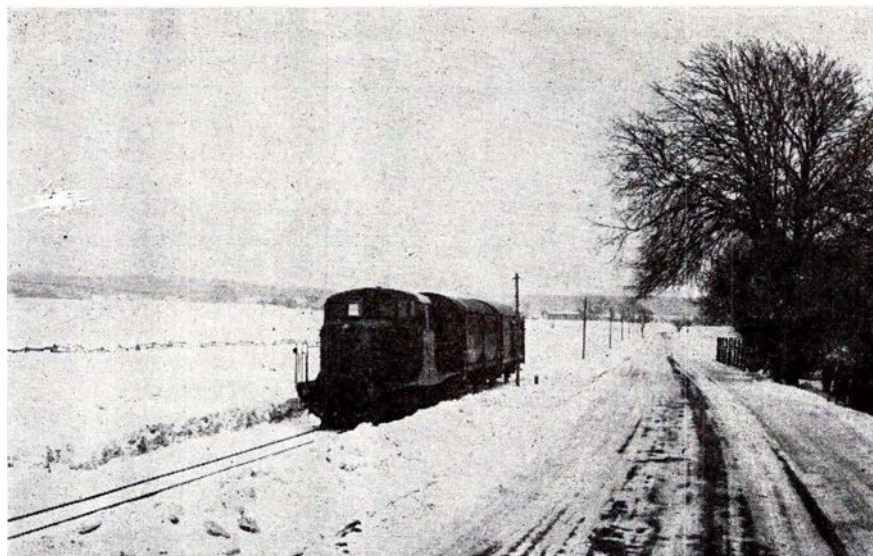
sakte klokkeslet om den køreplan, der gennem årene har været budt det rejsende publikum.

År			
Køge afg.			
Hårlev ank.			
Hårlev afg.			
Rødvig ank.			
Hårlev afg.			
Stubberup afg.			
Fakse A (Ladeplads) ank.			
1.5.1900	1.10.13	15.5.25	1.10.55
9.20	9.25	16.42	12.52
9.50	9.55	17.08	13.14
9.55	10.00	17.20	13.19
10.43	10.48	18.14	13.56
9.55	10.00	17.11	13.16
10.36	10.41	17.47	13.51
10.51	10.56	17.57	13.56

Der mangler — kan De sige — en plan for 1979, javel, men den er let at finde i køreplanen, og den er i hvert fald ikke kritisabel hvad kørehastighed angår.

Lad så dette køreplanseksempel være slutningen.

En noget abrupt slutning måske, men på den anden side — ØSJS er i dag ikke en »dårlig« sag, der kræver et stort for-svar; hvad det angår kunne relativt få ord gøre det.

Østbanens DL 9 med godstog på det trestrengede spor ved tidl. Stubberup station — nu Fakse S. — en kold vinterdag i 1970. Foto: —tl—

Vel, der kunne fortælles meget mere; om uheldet på Stubberup station 5.12. 1969, hvor et smalsportræk vædrede et skinnebustog, så føreren faldt ud og toget kørte førerløst, men med passagerer mod Ladepladsen, om dramatisk snearbejde i 1979 o.s.v. o.s.v.

Men lad dette være nok til at give et glimt af den godt arbejdende ØSTBANE.

Den vil være blandt os i mange år endnu, det er sikkert.

S. A. Guldvang.

Lollandsbanen ophugger sit ældste diesellokomotiv

Efter at have været hensat i nogle år, og i disse år at have tjent som reservedelslager for andre diesellok, er LJ M8 nu ophugget.

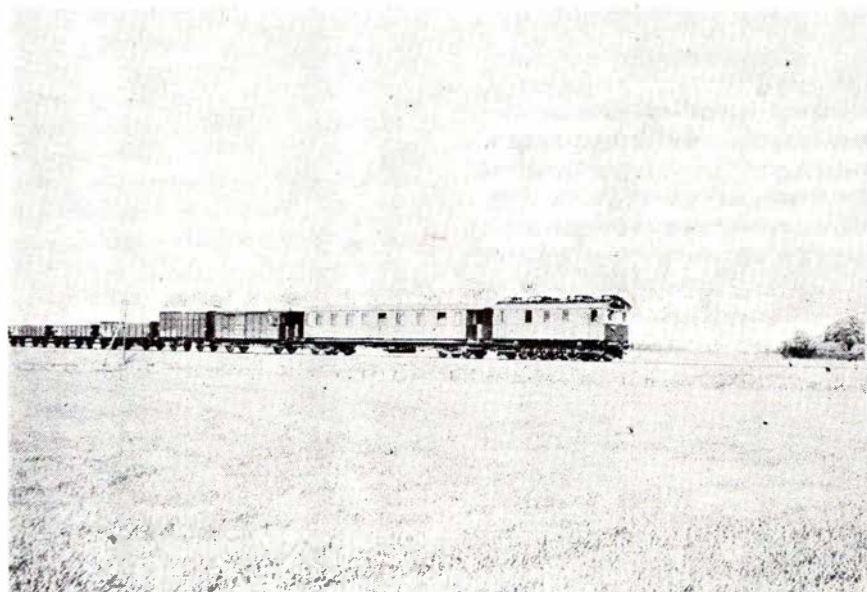
M8 er bygget hos Frichs i 1934 med byggenummer 153. Samtidig med M8 leveredes M9 og — 4 år senere — M10, der alle er af samme model og med samme maskineri. På Lolland fik disse lokomotiver snart øge/kælenavnet »Karnariefugl«, på grund af lokomotivernes farvestrålende ydre — orange og gul. Disse tre — dengang store — lok har tjent de lollandske baner tro, idet de foruden på LJ har kørt på samtlige andre strækninger, der førhen var på Lolland. Ja, de har såmænd også besøgt Nysted og Stubbekøbing med skoleudflugtstog, og sågar kørt personaletog for DSB mellem Nykøbing F og Rødby Færge.

Arene har selvsagt taget på kræfterne, og siden 1965 har de gamle Frichs'ere ikke været anvendt meget. M9 er dog stadig oplagt til en lille tur i ny og næ, og har i 1978—79 flere gange fremført aftenposttoget fra Nakskov til Nykøbing F.

Billedet er fra 1962 og viser LJ M8 med blandet tog mellem Maribo og Rødby Havn. I dette år oprangeres mange af Rødbybanens persontog søm det afbilde-

de, da banen havde meget store transporter af byggematerialer til anlæg af havn og station i Rødby Færge.

Ole

Lollandsbanens nu ophuggede diesellokomotiv M 8 med et »rigtigt« tog fra Maribo til Rødby Havn. Personvognen er LJ Ca 16, der nu tilhører DJK. Foto: »Ole«.

Aarhus og omegn

Stedet for moderne hårpøje

CENTER SALONEN

Lystrup Centervej – Telefon 22 27 61

Moderne klippeteknik
Naturlig permanent

På gensyn i Centersalonen

**herre &
damesalon**

1. kl.s kvalitetsarbejde udføres på

JANS AUTOREPARATION

Carit Etlarsvej 4 . Åbyhøj . tlf. 15 31 18

Reparationer af alle mærker

Autoopretning – Rustskader

Vi er hurtige og samvittighedsfulde.

Et besøg værd

Marstrandsborg Grill Bowleren

Thorvaldsensgade 1 – Århus

Prov vore lækre grill-kyllinger

Pølser – Bøfsandwich – hjemmelavet
forårsruller. – Tag maden med hjem –
eller vi bringer gerne.

Åben hver dag fra 11–23

Telefon 12 70 47

Venlig hilsen – Betty og Kan-Wing

LUKKET MANDAG

Tømrer- og snedkerarbejde

Flagvinduer, moderne vinduer og døre
efter opgave. Forsatsvinduer, loftsbe-
klædning, isolering, omforandring og
brandsikring. Tilbud uden forbindelse.

Midtbyens

Tømrer- og Snedkerforretning

Frederiks Allé 60 . Århus

Tlf. 19 81 10, privat 23 14 63

Køb kød hos den rigtige slagter

Slagtermestrene

KIRSTEN og JENS SEJL

Højhuset . Illerupvej 38 . Århus

Tlf. 16 89 38

Kød – flæsk – alt i hjemmelavet pålæg

Velhængt mørt oksekød

Sild – ost – salater

Køb det bedste – det gør vi

De finder altid friske planter
og blomster i

BLOMSTERFORRETNINGEN

Harald Jensens Plads – Århus

Tlf. 19 62 88

Blomster udbringes gerne

ABSALON

Flytteforretning og budcentral

Flytter overalt i ind/udland

Få tilbud på opbevaring i varme lokaler

Udlejning af seler og kasser

Sct. Paulsgade 42 – Århus C.

Tlf. (06) 13 16 19

Statsaut. Fodterapeut

ELSE VESTERBY

Fredensgade 31 – Århus

Konsultation efter aftale

Tlf. (06) 12 44 24 mellem 8–16

Bag den gode smag

HASLE BAGERI

Viborgvej 139 . Hasle . Tlf. 15 60 62

Altid lækkert brød og kager

Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Bestillinger på alt slags brød modt.

Vi anbefaler

CYKEL- OG KNALLERT-SERVICE

Kærlighedsstien 14 B . Århus

Telefon 13 78 66

1. kl.s reparationsværksted for alle
mærker indenfor cykler og knallerter.
Køb og salg af brugte cykler og knal-
lerter – hurtig levering – stort udvalg
i tilbehør

Bag den gode smag

SKOVGAARDS BAGERI

Bagermester Brammings Eftf.

Herredsvej 4 . Hasle . tlf. 15 63 60

Alt i lækkert brød og kager

Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Åben tirsdag til fredag 6.30 til 17.30

Lørdag–søndag åben 6.30–16.00

mandag lukket

Med venlig hilsen

ELSE og JOHN SKOVGAARD

En blomsterhilsen fra

TOVES BLOMSTER

Gjellerup Center . Brabrand

Telefon 25 46 80

Altid friske blomster og planter –
dekorationer – visitbuketter –
gaveartikler

På gensyn! TOVES BLOMSTER

BYENS KIOSK

Grundtvigsvej 9 . Viby . tlf. 14 13 18

Alt i dag- og ugeblade – lommeromaner

– skriveartikler – tobaksvarer

Aut. tipsforhandler

Et varigt minde er den personlige
sang – det klarer

MIDTJYSK SATS-CENTER

Brendstrupvej 41 . Århus . tlf. 10 17 88

Konfirmationer – bryllupper

firmafester – privatfester o.s.v.

Alt i tilbehør – kig ind – eller
ring efter prislister

Stedet, hvor man kommer igen

STEAK HOUSE – GRILL-BAR

DET GAMLE POSTHUS

RESTAURANT

Hovedgaden 25 . Brabrand . tlf. 26 28 45

Alt i lækkert grill og steak og meget
andet godt.

På gensyn! BODIL og LEIF

Tag noget lækkert med hjem fra

»HONG KONG« GRILL

Silkeborgvej 315 . Åbyhøj . tlf. 15 51 66

Lækkert grill – store friske kyllinger
med agurkesalat

Spec.: Billige kinesiske retter – store
hjemmelavede forårsruller – spis det
her eller tag det med hjem.

Åben kl. 12.30–22.00

På gensyn i HONG KONG GRILL

LANDET RUNDT

SAS-TERMINALEN på København H. blev taget i brug den 1. april 1979. Det er nu blevet betydeligt lettere for passagerer, der ankommer med tog og skal videre med fly fra lufthavnen (og vice versa) at komme til og fra lufthavnen. SAS' lufthavnsbusser afgår og ankommer umiddelbart udenfor Hovedbanegårdens Tivoliindgang. Så mangler der blot, at disse busser kommer ind under HTs takstsystem, så også lufthavnspassagerer kan komme til og fra lufthavnen for en rimelig pris.

TRYLLESKOVEN, alene navnet sætter ens fantasi i sving, er en lokalitet på den nye S-bane fra Hundige til Solrød Strand. Her har man under S-banens bygning fundet en stenalderboplads. Hvis alder er dateret til omkring år 4500 før vor tidsregning. På stenalderbopladsen har man gjort fund af flintøkser, flækker og andre stenalderredskaber.

GEDSER station står foran en gennemgribende ombygning, hvor bl.a. den gamle rundremise skal ofres for at give plads til sporomlægninger. Samtidig skal stationen have nyt sikringsanlæg, og her påregnes i løbet af efteråret det tidligere anlæg fra København L. anvendt og ibrugtaget.

ÅRHUS NÆRBANE kunne som omtalt andet sted i bladet ikke tages i brug til den fastsatte åbningstid, den 27. maj. Mens Århus Kommune ikke kunne blive færdig med de kommunale anlægsarbejder, var DSB færdig til tiden. De nye sikringsanlæg på Århus Havn, Århus Ø., Torsøvej og Skjødstrup blev taget i brug den 16. maj. Disse anlæg skal fjernstyres fra Århus H.

Århus Nærbane har fået linienummer, idet den i den århusianske terminologi hedder linie 100. Privatbanen mellem Århus og Odder har linienummer 101.

VEJLE AMTS TRAFIKSELSKAB indførte den 27. maj fælles takstsystem for alle rutebilruter i Vejle Amt, hvilket indebærer en betragtelig nedsættelse af priserne for befordring med rutebil i Vejle Amt. Det tilstræbes, at ordningen så hurtigt som muligt kommer til også at omfatte jernbanen, og der føres i øjeblikket forhandlinger med DSB herom.

(OLJ)

Stedet hvor man kommer igen
MUNDELSTRUP KRO
Viborgvej 603 . Mundelstrup
Tlf. 24 10 48

Lad os arrangere Deres fester
Selskaber - diner transportable
Kroballer med den rigtige stemning
hver lørdag. - På gensyn
Ring venligst og bestil

Vær gæst ved Deres egen fest -
vi arrangerer
familiefester - firmafester - selskaber

TRIGE FORSAMLINGSHUS
mellem Århus og Randers
tlf. (06) 23 13 32

Ring og få et godt tilbud

Med venlig hilsen KAY NORMANN

PRIVATBANENYT

VL TJ fortsætter sporfornyelsen på strækningen nord for Lemvig. I øjeblikket arbejdes mellem Lemvig og Strande, hvor man udveksler skinnerne mellem Klinkby og Strande. På denne del af strækningen er der færrest niveauoverkørselsanlæg, hvilket har betydning, idet Dansk Signal Industri ikke har kapacitet til at arbejde på overkørselsanlæggene ved Lemvig. Skærverne til ballasteringen kommer med skib fra Norge og losses i Lemvig Havn.

OLJ

VESTBANEN arbejder efter vinterens pause på grund af vejrforholdene med etablering af fjernstyrede krydsningsstationer i Janderup og Billum, hvor bl.a. spor 2 forstærkes med skinner af 37 kg/m. I Oksbøl er stationsbygningen ombygget gennemgribende og har gennemgået en tiltrængt modernisering.

Poul Andersen.

ØSTBANEN, den ene af årets jubilarer, er den eneste danske privatbane, der til jubilæet kan præstere at køre med et af de lokomotiver, der var med til indvielsen for 100 år siden. Dansk Jernbane-Klubs damplokomotiv KJØGE, ØSJS 2, sendtes allerede i maj måned til Østsjælland, hvor det siden har deltaget i forskellige arrangementer sammen med bl.a. de 100-årige vogne, ØSJS D 11 og ØSJS E 26.

Randers

Tag med hjem eller spis det her

KINA GRILL
Storegade 10 . Randers . tlf. 43 58 21

Alt i grill - kinesiske specialiteter -
Prøv vor specialitet »Lykkelig familie«
Det er os med de store grill-kyllinger
På gensyn! KINA GRILL

Man spiser godt på

ØSTERVOLD CAFETERIA
Østervold . Randers . tlf. 42 90 18

Her får De maden uden ventetid
God veltillavet Dagens middag
2 retter - frisk kaffe med hjemmebag

Åben mandag-fredag 6-22
lørdag 7-22 - søndag lukket

På gensyn! TOMMY VIFTRUP

Mogensen & Rasmussens eftf.
SMEDE . VVS OG BLIKKENSLAGERE
v/ C. Andersen og B. Stoffregen

Thorsgade 24 . 8900 Randers

Telefon (06) 42 49 42

Mad for den kræsne

SPECIAL SMØRREBRØD
Østervold . Randers . Tlf. 42-77-17

Lækkert frisksmurt smørrebrød til
hverdag og fest

Små lune retter - Anretninger

Åben mandag-fredag 6-22
lørdag 9-22 - søndag 11-22

Med venlig hilsen HANNE RØNNEBERG

Skive

AE
TÆPPER-GARDINER
Holstebrovej 20 Skive · Tlf. 407152 80 80

Aarhus og omegn

Kør ind til

CHEVRON SERVICE STATION

Chr. d. X's vej 180 - Højbjerg
Tlf. 14 36 49

Alt til bilen - Husk vor kiosk

Deres bil er i kyndige hænder hos

TOTAL AUTO

Montanagade 29 . Århus C.
Tlf. 13 64 22

Reparation - Opretning
køb/salg
HV og SV

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

Ndr. Strandvej 125 . Risskov
Tlf. 17 51 52

Benzin . Olie . Smøring . Quick Service
Husk vor velassorterede kiosk

M. L. MARKED

v/ Max Lund

Nørre Allé 86 . Århus . tlf. 12 32 06

Kolonial - Konserver - Vine -
Spirituosa

NB: Vi er friske med tilbud

Trænger De til at slappe af - gå i

RESTAURANT RØDE KRO

Skanderborgvej 206 . Viby J.
Tlf. (06) 14 13 84

Her får De en hurtig og venlig
betjening og møder gode venner

Vore funktionærer handler i

FINN'S BAGERI

Ormslevvej 23 . Viby J. . Tlf. 14 18 78

Alt i lækkert brød og kager
Mælk - Fløde - Smør - Konfektur -
Chokolade - Prøv vor lækre dessert-is
Altid friske ugentlige tilbud

Hilsen VIVI og HENNING ESPENSEN

Tag noget lækkert med hjem fra

MARSELISGAARDENS BAGERI

Sdr. Ringgade 45 . Århus . tlf. 14 27 90

Alt i lækkert brød og kager

Spec.: Fødselsdagskringle - Nougat-
stænger - Søndag åben fra 6-10

Køb kød hos den rigtige slagter

HASLE KØDFORSYNING

Viborgvej 150 . Hasle . tlf. 15 61 03

1. kl.s kød - flæsk - altid mørt og vel-
hængt oksekød til bøffer og stege -
hjemmelavet pålæg og salater
- Køb det bedste - det gør vi -

Med venlig hilsen

JONNA og JØRGEN CHR. LARSEN

Hornslet

De kan altid finde en gaveidé i

ELSELS BRUGSKUNST

Byvej 15 . 8543 Hornslet

Tlf. (06) 99 55 75

Tranbjerg

»SLETTEN« CAFETERIA

Chr. X vej 253 - Slet - Tranbjerg
Tlf. 29 08 45

Maden er i topklasse

Hurtig og venlig betjening

Odder

ARNDT'S

URE OG SPECIALOPTIK
Holsteinsgade 7 . Odder
Tlf. 06-54 23 13

Løgten

En hilsen fra

LØGTEN BLOMSTER

Grenåvej 788 . Løgten . 8541 Skødstrup
telefon 99 18 04

Altid friske blomster og planter

Din vogn er i kyndige hænder hos

LØGTEN AUTOVÆRKSTED

Grenåvej 780 . Løgten . tlf. 99 25 73

1. kl.s kvalitetsarbejde udføres

Ring og bestil - vi er hurtige og kvikke

På gensyn!

JENS LARSON

Hobro

Aut. vand- og gasmester

KNUD ROSLIN

Birkevej 2 . Hobro . Tlf. 52 49 00
Værksted: Banegårdsvej 44

Alt indenfor vand-, varme-,
Blikkenslagerarbejde - nyt og
reparation udføres gerne

Indhent tilbud på 1. kl.s arbejde

Lad os arrangere Deres fester

BENT SMØRREBRØD OG DINER TRANSPORTABLE

Skibsgade 20 . Hobro . (08) 52 21 81

Smørrebrød - platter - god daglig
middag - kylling m. pommes frites -
pølser - hot dogs. Alt er hjemmelavet -
og kun én kvalitet - den bedste

Med venlig hilsen Kok Bent Johansen

Autoriseret Seat- og Zastava-forh.

»AUTONILA«

Løgstørvej 59-61 . Hobro

Telefon (08) 52 44 55

FRA KLUBBERNE

HgJK har som tidligere nævnt erhvervet passagervogn HHGB A 1 fra DJK mod bytning med HFHJ 51. HHGB A 1 har i den sidste snes år stået udendørs i Klampenborg, men forventes nu anbragt under tag med restaurering for øje. Vognen er blevet underkastet et grundigt eftersyn af en fagmand, og det ser ud til, at dens tilstand ikke er så slem som frygtet. HHGB A 1 er den sidste eksisterende personvogn fra HHGB, den er bygget til banens åbning i 1906 af »Vulcan« i Maribo.

SPORVEJSMUSEET SKJOLDENÆS-HOLM, der drives af Sporvejshistorisk Selskab med stor succes, modtog den 18. maj et nyt klenodie til samlingen, og det langvejs fra. Det drejer sig om en toakset motorvogn, der har tilhørt sporvejene i den schweiziske by Basel. Sporvognen, der har nummer 213, er grøn og kom til Danmark på en schweizisk specialvogn af den eneste naturlige vej for et skinnekøretøj — jernbanen.

MHVJ-NYHEDER: På givne foranledning skal det oplyses, at DSB R 959 er indkøbt af Dansk Jernbane-Klub, og at der ikke eksisterer nogen forbindelse mellem indkøbet af lokomotivet og MHVJ.

Som følge af vinterens sneproblemer kan OHJ/HTJ endnu ikke undvære det dieselektriske lokomotiv HP 15, der — som tidligere nævnt — er erhvervet af MHVJ sammen med OHJ 40.

MHVJ har indgået lejekontrakt med ejerne af personvogn VLTJ C 2 om brug af vognen på veteranjernbanen.

DJK har indvilliget i at lade MHVJ købe halvdelen af grunden, hvorpå den gamle, nu nedbrændte, remise lå.

OLJ

MØDESTED

FORENINGER, klubber m.v., som ønsker møder, udflugter o.l. arrangementer omtalt under rubrikken »Mødested«, bedes inden den 20. i måneden forud for udsendelsen af det blad, arrangementet ønskes omtalt i, underrette redaktionen.

Hver lørdag indtil 5. august (incl.)

KLK kører damptog med F 694 mellem Vejle og Jelling. Lørdag køres fra Vejle kl. 13.15 og 15.40. Retur fra Jelling kl. 14.15 og 16.25.

Søndag køres fra Vejle kl. 12.40, 14.25 og 16.30. Retur fra Jelling kl. 13.30, 15.20 og 17.20.

Søndag den 1. juli

ØSTBANEN fylder 100. Forskellige arrangementer foregår i den anledning på Østsjælland.

Søndag den 1. juli

ØSTSJÆLLANDSKE JERNBANEKLUB har planlagt kørsel fra København H. til Køge og eventuelt til Hårlev i anledning af Østbanens jubilæum. Toget vil bestå af ØSJS M 3 — HV E 134 — Mc 651. Sidstævnte vil denne dag blive omlitret til ØSJS M 2. Nærmere oplysninger om kørslen, tider, priser m.m. kan fås på tlf. (01) 46 90 49 eller (03) 65 77 91.

Fredag den 20. juli

VLTJ fylder 100 år

DØDSFALD

Barb P. M. Bertelsen,
fh Sj, 94.
Aing Th. Stalschmidt,
fh Gdt, 92.
Tktl K. G. Nørgaard,
fh Ar, 90.
Stfst C. F. Christensen,
fh Kerteminde, 88.
Opt C. V. Jørgensen,
fh Od, 85.
Rfmd G. Jørgensen,
fh Bm, 83.
Stfst Kaj Eriksen,
fh Hadsund, 80.
Rfmd K. A. Andersen,
fh Gb, 80.
Stfst H. C. Dunø,
fh Ac, 78.
Tfktl A. M. Hansen,
fh Lk, 77.
Barb J. S. Bech,
fh Hundstrup (TFJ), 75.
Earb K. H. Mathiesen,
fh Pa, 72.
Dtarb A. L. Jensen,
fh Vg, 70.
Bmst J. Kristensen,
fh Hillerslev (TFJ), 69
Vopsm E. Nielsen,
Vg, 68.
Tgr Hartvig Jensen,
fh Kh, 65.
Opt H. Sveium,
Hg, 53.
Tktl H. Rasmussen,
Og, 45.

Viborg

Vær smart og moderigtigt klædt
KJOLEFORRETNINGEN

Janett
KJOLER

Mathiasgade 62 . Viborg . tlf. 61 00 15

Kjoler - bluser - nederdele -
bælter - tørklæder m.m.

På gensyn!

BØRNE-SHOPPEN

Stort udvalg i smart børnetøj
v/ N. E. Jensen

St. Sct. Hansgade 3 . Viborg
Tlf. (06) 61 37 37

Str. fra 0 til 10-12 år

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

Ringvejen . Viborg . tlf. 62 45 45

Benzin - Olie - Smøring
Quick-service - venlig betjening
Husk vores kiosk

MØNT RENS

Vendersgade 2 . Viborg . tlf. 62 49 98
Selv rens - specialrens - tøj modtages
også stykvis - ruskind - gulvtæpper -
møbler - Dåbskjoler udlejes
Åben for selvbetjening alle hverdage
kl. 8-21

Med venlig hilsen
LIS og KRISTIAN MADSEN

TANDLÆGE

FL. KJÆRUP

Sct. Mathiasgade 16-18, 1. sal th.
Viborg . Tlf. (06) 61 18 22

ØSJS tegninger 2

Udarbejdet af Jørgen Henneke

93 sider, heftet

Udgivet af Jysk Modeljernbane Klub,
Nørre Allé 79, Århus C.

Postgiro 1 30 85 72

Pris kr. 35,00 incl. forsendelse.

»Opus 2« af samlingen af tegninger fra den jubilerende Østbane foreligger nu, og der er mange spændende tegninger imellem. Rent ud sagt er der en mængde »guf« for den modelbanebygger, der vil lave sin egen »Østbane« med så mange detaljer som muligt. Heftet indeholder nemlig ikke kun tegninger af rullende materiel, men også af stationer, trinbrætskure, »pissoirer«, skilderhuse, ja, selv trækvogne (det er ganske vist også rullende materiel) og låger er med. Så hvis man vil genskabe fortidens jernbane i miniature, så er der her detaljer at hente.

Fortegnelsen indeholder også en omfattende fortegnelse over rullende materiel, korrigeret i forhold til den fortegnelse, der var i »ØSJS tegninger 1«. Forfatteren har her fået den erfaring, at han ved at henvende sig til erfarne eksperter kan få rettet de fejl, der var i dette første hefte.

For at hjælpe læserne, er der bag i heftet anbragt omsætningstabeller for gamle danske mål og engelske mål, så den fortvivlede modelbanebygger ikke skal give op overfor de mærkelige angivelser, nogle af tegningerne er forsynet med.

Man får ikke meget for pengene i vore dages Danmark, men de 35 kroner, dette hefte koster, er givet godt ud.

—tl—

THE LITTLE SHADOW CATCHER

176 sider, ill. Superior Publishing Company, 708 6 Ave No, Seattle, Wash 98111. \$ 14,95.

Dette er historien om den berømte indianerfotograf D. F. Barry, og det er en lang række af de fotos, han tog i sidste del af sidste århundrede i hele Nordamerika. Men samtidig er det historien om den tid, hvor jernbaner, veje, samfund skabtes i USA.

THE WESTERN PACIFIC.

158 sider, ill. Superior Publishing Company, 708 6 Ave No., Seattle, Wash. \$ 14,95.

Atter en af de store amerikanske baner, som var med til at skabe amerikansk historie og åbne vejen mod Ve-

sten med den deraf følgende kolonisering. En af de baner, som — i Vesten — nok er berejst af flest danske emigranter. Dens spor strækker sig fra Salt Lake City til San Francisco, og i dette ofte uvejsomme terræn har der været rig mulighed til for fotografierne at finde motiver, både dengang og nu. Bogen er billeder med lidt, men god tekst.

EISENBAHN IN OBERBAYERN

208 sider, ill. Buße-Fachbuchzentrum, Donnersbergstrasse 57, D-8000 München 19. DM 49,00.

Dette er en dejlig bog med et hav af såvel sort-hvide som farvefotos og skønne baner i et skønt landskab. Teksten beretter historien om de mange baner, der er blevet til i de små kongedømmers tid, og idag udgør en del af de tyske forbundsbaner. Der er virkelig ofret meget på at få »underholdende« billeder, som både giver togene og de omgivelser, der lige så meget er jernbanen.

THE NORTH-EAST RAILWAY BOOK

96 sider, ill. David & Charles, Brunel House, Newton Abbot, Devon. £ 4.95.

Denne del af de engelske baner hed engang i tidernes morgen for nationaliseringen til BR LNER. Historien fra første start er både i billeder (som er hovedindholdet) og i tekst. Der mangler måske lidt fantasi i udvalg og især opsætning. men trods alt er det en læseværdig bog med den nostalgi, der af en eller anden grund hænger specielt ved engelske baner.

GESCHICHTE DER EISENBAHN-REISE ZUR INDUSTRIALISIERUNG VON RAUM UND ZEIT IM 19. JAHRHUNDERT.

224 sider, ill. Carl Hanser Verlag, Postfach 86 04 20, d-8 München. DM 36,00.

Denne bog er udpeget som »Årets fagbog 1978«, og det siger lidt om den fagkundskab, der ligger bag bogen. Den behandler mange aspekter, som den rejssende mere eller mindre oplever, dog ikke blot ved at kigge ud af vinduet, men også ved at se tilbage på rejsens indhold og rammer gennem årene. Den spænder fra mekanisering af trækraften over panorama-rejser til sikkerhed og banegårdsforhold med en lille afstikker over det kedelige kapitel ulykker. Beklageligvis er billedmaterialet overordentligt sparsomt og ikke særligt interessant.

jas.

Humørspalten

Første dag for 1. klasse i kommuneskolen. Med navnelisten foran sig beder læreren eleverne sige deres navne.

— Jeg hedder Hannes, siger én.

— Her bruger vi ikke kælenavne, indskyder læreren. — Du skal sige Johannes. Næste!

— Så hedder jeg altså Jokurt, hr. lærer!

★

En nordmand, en dansker og en svensker var passagerer i samme fly. Motoren brød sammen. De havde kun to faldskærme, men nordmanden rakte hurtigt svenskeren sin.

Da svenskeren var sprunget ud, spurgte danskeren:

— Hvorfor gjorde du det? Nu er vi fortabt!

— Tag det roligt, sagde nordmanden. — Det var min rygsæk, han sprang ud med.

★

Og så var der manden, som lå hen slængt på sofaen og sagde til konen:

— Om et øjeblik skal jeg nok tænke på at grave haven. Lige for øjeblikket tænker jeg på at male garagen.

★

Ældre dame til ekspedienten: — Er De nu helt sikker på, at jeg kan finde ud af at bruge opvaskemaskinen?

— Ja, 100 procent — den er idiot-sikker!

★

— Min svigermor har boet sammen med os i syv år nu, og jeg er ved at blive tosset.

— Hvorfor smider du hende ikke ud?
— Det kan jeg ikke. Det er hendes hus!

★

I stormagasinet i en udsalgstid:

— Denne kjole tager jeg.

— Mange tak, skal vi pakke den ind?

— Det behøves ikke, jeg beholder den på.

— Men så den gamle?

— Den solgte jeg lige til en anden kunde!

★

Silkeborg

Bag den smukke buket

Hostrupgade 24. Silkeborg . tlf. 82 28 40

Altid friske blomster og planter
Stort udvalg i gaveartikler i kobber og
messing

Tørrede blomster – Keramik – Lys –
Kranse – Kistepyntning

Spec.:
Brudebuketter og borddekorationer

En skobutik med god gang i

WIHLIN SKO »DIN SKO«

Tværgade 3-5 . Silkeborg
Tlf. (06) 82 96 11

Moderigtig sko til hverdag og fest

En blomsterhilsen fra

CITY BLOMSTER

Nygade 43 . Silkeborg . tlf. 81 12 33

Kun én kvalitet – den bedste

Lad også dette blive Deres fristed

HJØRNET

Restaurant – Bar – Bodega

Lyngbygade 19 . Silkeborg
tlf. 81 41 10

– hvor venner mødes –

Kør ind til

BP NORDRE RINGVEJ
Silkeborg . tlf. 82 38 78

Benzin – Olie – Autoreparationer

Alt til bilen
Husk vor velassorterede kiosk

SILKEBORG SPAREKASSE
Tlf. (06) 82 52 66 . Postgiro 3 00 78 63

Mandag, tirsdag, onsdag 9.30–16.00
Torsdag 9.30–17.00
Fredag 9.30–18.00

Alt indenfor moderne hårpleje
moderne klippeteknik – så gå i

»HOS KAREN«

Fredensgade 2 . Silkeborg
Telefon 81 40 42

På gensyn hos Karen!

Tag noget lækkert med hjem fra

SKOLETORVETS BAGERI

Silkeborg . tlf. (06) 82 11 63

Alt i lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Med venlig hilsen
HANNE og FINN CLAUSEN

Hvor venner mødes

PUB OG RESTAURANT

»STIGBØJLEN«

Hostrupgade 29 . Silkeborg
Telefon 81 00 85

Stedet, hvor man kommer igen
Morgenkaffe med rundstykker hver fre-
dag, lørdag og søndag til kr. 4,95

På gensyn! STIGBØJLEN

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

Borgergade 72 . Silkeborg
Telefon (06) 82 36 16

Benzin – Olie – Smøring
Husk vor velassorterede kiosk
Altid hurtig og venlig betjening

Vilbjerg

TING HUSET

Søndergade 2 . Vilbjerg . tlf. 13 24 46

Stort udvalg i brugskunst –
gaveartikler og modetøj

På gensyn i Ting Huset

Et besøg værd

VILDBJERG GRILL – BAR – PUB

Alt indenfor lækkert grill

Skal De have fest – prøv vore lækre
anretninger – platter og smørrebrød

Med venlig hilsen

KITTY og ANTON JENSEN

Snebjerg

in – bo

Enggårdsvej 11 . Snebjerg . Herning

Specialforretning – gardiner – tæpper –
hvidevarer – senge

Gardin- og tæppeservice:
(07) 16 21 30

Vore servicevogne kommer overalt –
dag eller aften

Vi tager også gerne mål, syr og mon-
terer og giver Dem et uforbindende
tilbud på det færdige resultat

Lad også dette blive Deres fristed

»HUMLESTUEN«

Snebjerg . Telefon 16 12 90

– hvor etatens og andet godtfolk mødes

På gensyn!

IRMELI og BENT

Vand og sæbe skal der til...

og støvsugere, børster, specialredskaber m.m.
Men fremfor alt friske folk, som sætter en ære i at
aflevere rene og pæne vogne til DSB
og deres kunder.

Det Danske
Rengørings
Selskab